

Musik och politik –

Pensionärlivet är inget för **Tomas Ohlin**. Vid 75 års ålder hjälper han Nyamko Sabuni med förslag till fördjupad demokrati, grundad på internet.

ANDERS LOTSSON anders.lotsson@idg.se

Politik och musik fyller hans liv. Det berättar Tomas Ohlin när jag träffar honom i villan i Bromma.

Tomas Ohlin, som just fyllt 75 år, arbetar, efter att ha misslyckats med att leva pensionärliv, halvtid på integrations- och jämställdhetsdepartementet.

Det var politiken. Musiken då? Tomas Ohlin är ordförande i samfundet Visans Vänner, och det är inget som man blir bara för att man är bra på att hålla i klubban. Man måste kunna spela och sjunga också. Tomas Ohlin spelar inte bara gitarr och piano, han spelar också balalajka i Kazbek Balalajkor, där han för övrigt också är ordförande. En sak till. Han är flitig deltagare i Dataföreningens historiprojekt.

Tomas Ohlin är gift med Eva Lindencrona, en av cheferna för innovationsverket Vinnova, och de bor i en nybyggd villa på sin gamla tomt i Bromma:

– När barnen hade flyttat ut tyckte vi att huset blev för stort, så vi sålde huset och halva tomten.

CS TOMAS OHLIN ...

... är ämnessak-kunnig på deltid vid integrations- och jämställdhetsdepartementet med uppdrag att formulera underlag för en svensk e-demokratipolitik.

... var tidigare adjungerad professor vid Linköpings universitet, numera pensionär.

... är ordförande i Samfundet Visans Vänner och Kazbek Balalajkor.

... är medlem av tankesmedjan D2D, se d2d.nu.

... är gift med Eva Lindencrona, har utflugna barn och är bosatt i Bromma. Han har just fyllt 75 år.

ANDRA HALVAN AV TOMTEN behöll de och byggde ett nytt, behändigare hus med ljus, öppen planlösning. På taket finns ett inglasat rum där man kan sitta och spana över vattnet – om nu politiken och musiken ger tid till det. Man ser över Mälarens dunkla och strida bölja bort till Konditori Lyran i Skärholmen och längre ändå.

– Jag försökte leva pensionärsliv några år, berättar Tomas Ohlin och låter inte besviken för att han misslyckades.

När han gick i pension var han adjungerad professor i datavetenskap vid Linköpings universitet. Även hustrun Eva Lindencrona har en bakgrund inom datavetenskapen:

– Hon var den första kvinnan i Sverige som disputerade i datavetenskap, berättar Tomas Ohlin.

RUNT 1970 SKREV Tomas Ohlin tillsammans med Janis Bubenko boken "Introduktion till operativsystem" som å ena sidan beskriver datorns inre arbete så ingående att få av oss som arbetar med, eller vid, datorer i dag har en chans att hänga med. Det är som att läsa en utförlig beskrivning av arbetet på en stor fabrik. Å andra sidan visar boken hur komplexa datorerna hade hunnit bli på drygt tjugo år sedan teknikens barndom på 1940-talet.

Men datorer är inte bara teknik. På 1970-talet började Tomas Ohlin intressera sig för datorer som redskap för kommunikation. Han organiserade, med modem på 1,2 kilobit per sekund, experiment med informationsöverföring inom bland annat hälsovården. På 1980-talet var han tillsammans med Jacob Palme och Torgny Tholerus pionjär för de första svenska diskussionsforumen baserade på datornät.

Nästa steg var att se datornätet, från början av 1990-talet alltså internet, som ett forum för demokratisk diskussion, inflytande och kanske även beslutsfattande.

TOMAS OHLIN HAR politisk belastning, med en far som var folkpartiledare och en syster som var finansminister, och det kan se ut som om han, kanske avsiktligt, har hållit sig så långt borta från den partipolitiska arenan som möjligt. Men han är klart och tydligt folkpartist med socialliberala värderingar – en inte så vanlig bekännelse numera – och har bistått folkpartiet med motionsskrivande, råd och dåd sedan vad han beskriver som "Kerstin Anérs tid".

Kerstin Anér (1920–1991) var en av de första politikerna som intresserade sig för datorernas inverkan på samhället och den personliga integriteten.

För Tomas Ohlin är datorerna dock inte bara något som inkräktar på medborgarnas privatliv. De skulle också kunna föra medborgarna närmare beslutsfattarna.

– Många befinner sig på avstånd från det politiska beslutssystemet, säger han bekymrat och hänvisar till en SCB-undersökning som visar att deltagandet i det demokratiska beslutsfattandet blir sämre. Människorna känner sig allt längre från varandra, och de traditionella föreningarna och folkrörelserna tappar mark.

– Vi har också den digitala klyftan. De som saknar tillgång till datorer och internet är främst äldre, låginkomsttagare, invandrare och funktionshindrade.

Han har redan satt det internetbaserade medborgarinflytandet på prov i Stockholmsförorten Kista med projektet Cybervote 2003.

Engagemanget för elektroniskt medborgardeltagande ledde, via konferenser och seminarier, till

att Tomas Ohlin för ett år sedan rekryterades till integrations- och jämställdhetsdepartementet. Han hade byggt sitt varumärke, som det heter. Ingen i Sverige förknippas mer med e-demokrati än Tomas Ohlin.

Hans uppdrag på Nyamko Sabunis integrationsdepartement, där han arbetar med Sara Meyer, är att föreslå nya former för demokratiskt deltagande och beslutsfattande. De ägnade nästan ett år åt att samla in underlag och diskuterade sina rön på konferensen Edemokratiskt rådslag i april i år.

– Jag ser fram emot vad de ansvariga politikerna vill genomföra, säger han.

POLITIKER PÅ OLIKA NIVÅER är inte odelat positiva till internetbaserad demokrati:

– "Ska jag sitta här och blogga hela dagen", säger de, skrattar Tomas Ohlin.

Men hans utgångspunkt är inte främst att politi-

jordens hopp

kerna ska berätta för medborgarna vad de gör och tänker, utan att den enskilde medborgaren ska flyttas närmare beslutsfattandet.

Inte heller röstandet är den centrala delen. Och även om studenter i Umeå och Österrike har genomfört kårval på internet och Estland har prövat så finns det fortfarande inget säkert sätt att rösta på internet.

VIKTIGARE FÖR TOMAS OHLIN är deltagandet, dialogen och vad som på engelska kallas för "inclusion" – att man är inkluderad, att man är med. Medborgarna ska inte bara få säga ja eller nej till färdiga förslag. De ska vara med och forma förslagen.

– I Hamburg har de en medborgarbudgetsida, berättar han entusiastiskt.

– Besökarna på kommunens webbsida får en fiktiv budget som de kan göra ändringar i och se konsekvenserna.

De kan se vad som händer om man sänker eller höjer skatten och hur mycket man kan påverka skatten genom att höja anslagen och lägga ner.

– För att öka intresset har kommunen tagit in kandidater som har tagit fram egna förslag.

I SVERIGE DRIVER Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, ett projekt med något som kallas för medborgardialogsammankomster.

– Många kommuner är på bettet och vill prova, berättar han. Möjligheterna är fantastiska.

– Vår demokrati behöver ny mening. Det kan den få om vi öppnar våra sinnen på och kring nätet, säger Tomas Ohlin.

CS COMPUTERSWEDEN.SE

» Läs även **Sammanfattning av förslag om e-demokrati** på cstjanster.idg.se/e/1070.

VILL ÖKA DELAKTIGHETEN. Tomas Ohlins utgångspunkt är inte främst att politikerna ska berätta för medborgarna vad de gör och tänker, utan att den enskilde medborgaren ska flyttas närmare beslutsfattandet. Medborgarna ska inte bara få säga ja eller nej till färdiga förslag. De ska vara med och forma förslagen.

FOTO: KRISTINA SAHLÉN